

Gyakorló feladatok

1. Teljes indukcióval igazolja : (a) $2^n > n^2$ ha $n \geq 5$,
 (b) $\sum_{k=1}^n k^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$
2. Adja meg a legnagyobb intervallumot ahol a függvény invertálható és adja Meg az inverz függvényt.: (a) $x^2 - 2x + 3$

$$f(x) = \begin{cases} x & -\infty < x \leq 0 \\ x+1 & 0 < x < \infty \end{cases}$$

3. A definíció alapján igazolja, hogy $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1+n^2}{2+n+2n^2} = \frac{1}{2}$
4. Határozza meg a következő számsorozatok határértékét:

$$\sqrt{2n+1} - \sqrt{n+3}, \quad \left(1 - \frac{1}{n}\right)^n, \quad \sqrt[n]{3^n + 2^n}$$

$$\left(\frac{n+1}{2n-1}\right)^5, \quad \frac{\sqrt[3]{4n^2+3n}}{n+2}, \quad \frac{n^2 - 8 \cdot 4^n}{n^2 + 3^n}, \quad \left(1 + \frac{1}{n^2}\right)^n,$$

- 5 Bizonyítsa be, hogy ha $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = A > 0$, akkor $\sqrt[n]{a_n} \rightarrow 1$
 Bizonyítsa be, hogy ha $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} < 1$ akkor $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$

- 6.. $a_1 = 0, a_{n+1} = \frac{a_n^2 + 1}{2}$. Konvergens – a sorozat? Ha konvergens határozza meg a határértékét.

7. Döntse el, hogy a következő állítások közül melyik igaz és melyik hamis :
 a. a sorozat korlátos $\Rightarrow$ a sorozat konvergens
 b. a sorozat konvergens $\Rightarrow$ a sorozat monoton
 c. a sorozat monoton $\Rightarrow$ konvergens

8. Adja meg az alábbi műveletek eredményét trigonometrikus alakban :

$$(-1+i)^5, \quad \sqrt[4]{8}, \quad (1+i)^n + (1-i)^n, \quad \sqrt[3]{-i}$$

- 9.. $1 - i$ egy komplex szám negyedik gyöke. Adja meg a többi negyedik gyököt.

10 Oldja meg a következő egyenleteket:

$$z^5 - (1+i)z = 0, \quad z^2 - 3z + 3 - i = 0, \quad z^6 + 16z^2 = 0$$

$$11.. \quad \underline{\underline{A}} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ -2 & 1 & 3 \end{pmatrix}, \quad \underline{\underline{B}} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 0 \\ 2 & -1 & 1 \\ 3 & 0 & -2 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}, \quad \underline{\underline{C}} = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & -1 \\ 2 & 0 \end{pmatrix}$$

Állapítsa meg, hogy melyek végezhetők el az alábbi szorzások közül, és adja meg a szorzat mátrixokat.: A.B, B.A, A.C, C.A, B.C, C.B

$$12.. \quad \underline{a} = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \\ 2 \end{pmatrix}, \quad \underline{b} = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix}, \quad \underline{c} = \begin{pmatrix} 2 \\ 0 \\ -2 \\ 4 \end{pmatrix} \quad \text{A vektorrendszer lineárisan}$$

független vagy lineárisan összefüggő ?

13.. L' Hospital tétel nélkül számítsa ki a következő határértékeket:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1+x} - 1}{x}, \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tg} x - \sin x}{x^3}$$

14. Bizonyítsa be, hogy tetszőleges valós a,b számok esetén

$$|\arctg b - \arctg a| \leq |b - a|$$

15. Hol szigorúan monoton (a) $x + |\sin x|$, (b) $\sqrt{1+x^2}$

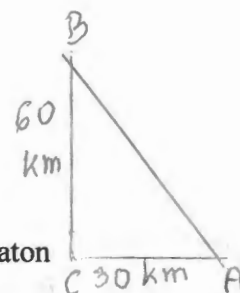
16. Határozza meg a következő határértékeket :

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{ch} x - \cos x}{x^2}, \quad \lim_{x \rightarrow 1} \left(\frac{1}{\ln x} - \frac{1}{x-1} \right), \quad \lim_{x \rightarrow 0} (\cos x)^{\frac{1}{x^2}}$$

17. Határozza meg annak a maximális térfogatú kúpnek az adatait,

amelynek az alkotója d.

18. A-ból árút akarnak szállítani B-be. C és B között vasút közlekedik, ezért autótat terveznek A-ból a vasútvonalig. Hol építsék az utat, ha a szállítási költséget akarják minimalizálni és a szállítási költség vonaton fele az országúti szállítás költségének

19. Vizsgálja meg a következő függvényeket :

$$x + \frac{1}{x+1}, \quad xe^{-x} - 1, \quad x \ln x$$

20. Állapítsa meg a következő mátrixok rangját

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & -1 & 2 \\ 2 & 5 & -2 & 3 \\ 1 & 2 & -1 & -2 \\ 0 & 5 & 0 & 3 \end{pmatrix}, \quad \begin{pmatrix} 0 & 2 & -4 \\ -1 & -4 & 5 \\ 3 & 1 & 7 \\ 0 & 5 & -10 \\ 2 & 3 & 0 \end{pmatrix}$$

21. Határozza meg a mátrixok inverzeit :

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}, \quad \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 0 \\ 2 & 3 & 4 \end{pmatrix}$$

22. Állapítsa meg, hogy mely x értékek esetén invertálható az

$$\begin{pmatrix} x & x & 1 \\ x & 1 & x \\ 1 & x & x \end{pmatrix} \quad \text{mátrix}$$

23. Oldja meg a következő egyenletrendszereket :

$$\begin{array}{rcl} x + 2y - z & = & 0 \\ y + 2z - u & = & 0 \\ x + z + 3u & = & 0 \end{array} \quad \begin{array}{rcl} 2x - y + z + u & = & 1 \\ x + 2y - z + 4u & = & 2 \\ x + 7y - 4z + 11u & = & 5 \end{array}$$

24.

$$\begin{array}{rcl} x + y + cz & = & 1 \\ x + cy + z & = & d \\ cx + y + z & = & 2d \end{array}$$

- Mely c és d értékek esetén
- van 1 megoldás ?
  - nincs megoldás ?
  - van végtelen sok megoldás ?

FELADATOK.

1. Oldja meg a differenciálegyenleteket: $y'' - 2y' = e^x \cdot \sin x$, $y'' - 4y' + 4y = 2x$

$$y'' - y' - 2y = 4x^2, \quad y'' - 5y' = 2e^{5x}$$

2. Oldja meg a kezdeti érték feladatot: $y'' - y' - 2y = 4x^2$ $y(0) = 1$, $y'(0) = 4$

3. Oldja meg a differenciálegyenlet rendszereket::

$$\begin{array}{lll} \dot{x} = 2y - 3x & \dot{x} = y + z & \dot{x} = -5x - y + e^t \\ \dot{y} = y - 2x & \dot{y} = x + z & \dot{y} = x - 3y + e^{2t} \\ & \dot{z} = x + y & \end{array}$$

4. Hol folytonosak az alábbi függvények?

$$f(x,y) = \begin{cases} 1 & \text{ha } y \geq x \\ 0 & \text{ha } y < x \end{cases}$$

$$f(x,y) = \begin{cases} \frac{2x^2y}{x^2 + y^2} & \text{ha } (x,y) \neq (0,0) \\ 0 & \text{ha } (x,y) = (0,0) \end{cases}$$

5. Hol differenciálhatók a következő függvények? Adja meg a gradienseiket..

$$f(x,y) = \frac{x}{\sqrt{x^2 + y^2}}, \quad f(x,y) = x \cdot y + \frac{x}{y}, \quad f(x,y) = \operatorname{arctg} \frac{y}{x}$$

6. Írja fel a $z = x^2 + 2y^2$ egyenletű felület $P_0(2,1)$ pontbeli érintősíkjának az egyenletét.

Többesintegrálok

1. Számítsa ki a következő függvények kettősintegráljait az adott tartományon:

(a) $f(x,y) = y \sin x$, T határai : $y = 2x$, $x=4$, $y=0$, $y=2$

(b) $f(x,y) = y^2 - 2x$, T határai : $y^2 = x + 3$, $x = 0$

2. Számítsa ki az $y = \sqrt{x}$ és $y = x/3$ görbék által határolt tartomány területét.

3. Adjon alsó és felső becslést az $\iint_T (2 - \sqrt{x^2 + y^2}) dx dy$ kettősintegrálra,

ha $T = \{(x,y) : x^2 + y^2 \leq 1, 0 \leq x \leq 1\}$

4. Határozza meg a következő síkok által határolt test térfogatát :

$$x + y + z = 6, x = 0, y = 0, z = 0, x + 2y = 4$$

5. Határozza meg az $x^2 + y^2 = 1$ henger $z = 0$ és $z = 2 - x - y$ síkok közötti részének a térfogatát.

6. Számítsa ki a $\iiint_V x^2 y z dV$. hármasintegrált ha

$$V : 0 \leq z \leq \sqrt{1 - x^2 - y^2}, x \geq 0, y \geq 0$$

7. Számítsa ki az $f(x,y,z) = x^2 z$ függvény hármasintegrálját, az

$$x^2 + y^2 + z^2 = 9 \text{ gömb } z = \frac{x^2 + y^2}{3} \text{ paraboloid feletti részére.}$$

8. Számítsa ki a következő hármasintegrált : $\iiint_V (y^2 + z^2) dx dy dz$,

Ha V az $x^2 + y^2 \leq 4$ alapkörű egyenes henger $z = 2$ és $z = 8$ síkok közötti része.

Feladatok.

1. Adja meg a következő görbéket vektor-skalár függvénnyel :

(a) $4(x-1)^2 + (y+2)^2 = 4, z = 1$ (b) $x^2 + 9y^2 = 1, z = 0$

2. Milyen görbét ír le a vektor-skalár függvény?

(a) $\underline{r}(t) = (1 + \cos t) \underline{i} + 3 \underline{j} + \sin t \underline{k}$, (b) $\cos t \underline{i} + 9 \sin t \underline{j} + t \underline{k}$

3. $\underline{r}(t) = 1/\cos t \underline{i} + \sin t \underline{j} + \cos t \underline{k}$ Hol folytonos, hol differenciálható?

Írja fel az érintő egyenletét az $(1, 0, 1)$ pontban.

4. A mozgás pályagörbéje : $\underline{r}(t) = e^{-t} \cos t \underline{i} + e^{-t} \sin t \underline{j} + e^{-t} \underline{k}$

Adja meg a sebességet és a gyorsulást

5. $x(t) = t \cos 3 \ln t, y(t) = t \sin 3 \ln t, z = 2t$ $1 \leq t \leq e$ Számítsa ki az ívhosszt.

6. Határozza meg az $\underline{r}(u,v) = u \cos v \underline{i} + (u^2 + 1) \underline{j} + u \sin v \underline{k}$ felület $P(1, 2, 0)$ pontbel érintősíkjának az egyenletét.

7. Adja meg a vektormező deriváltjának mátrixát az $\underline{i}, \underline{j}, \underline{k}$ bázisban

(a) $\underline{v}(\underline{r}) = \underline{r} \cdot |\underline{r}|$, (b) $\underline{v}(\underline{r}) = \underline{r} \ln |\underline{r}|$ $\underline{r} \in \mathbb{R}^3$

8. Határozza meg a következő függvények görbementi integrálját :

(a) $\underline{v}(\underline{r}) = 2xy \underline{i} - (x+z) \underline{j} + 4xy \underline{k}$ L: $y = x^2 + 3$ $0 \leq x \leq 3$

(b) $\underline{v}(\underline{r}) = \text{grad}(x^2 + 4y^2 - 2z)$ L: $\cos t \underline{i} + \sin t \underline{j} + 2t \underline{k}$ $0 \leq t \leq \pi$

9. Határozza meg – ha létezik – a potenciálfüggvényt :

(a) $(yz + z/x^2) \underline{i} + xz \underline{j} + (xy - 1/x) \underline{k}$

(b) $|\underline{r}|^2 \underline{r}$ $\underline{r} \in \mathbb{R}^3$

10. Határozza meg a $\underline{v}(\underline{r}) = (y + z - x^2) \underline{i} + (x - y^2 + z) \underline{j} + (x + y - z^2) \underline{k}$

vektormező felületmenti integrálját a $z = 4 - x^2 - y^2$ felület $z \geq 0$ részére $\underline{n} \underline{k} \geq 0$ irányítással.

11. Határozza meg az $yz \underline{i} + 2xy \underline{j} - (2x+4)z \underline{k}$ vektormező felületmenti integrálját:

(a) az $x^2 + y^2 + z^2 = 1$ felületre kifelé irányított normálissal.

(b) a fenti felület $z \geq 0$ részére.

12. Határozza meg a $h(y)$ függvényt úgy, hogy $\text{div grad } f(\underline{r}) = 0$ legyen,

ha $f(\underline{r}) = x^2 - y^2 h(y) - z^2$

FELADATOK.

1. Vizsgálja meg konvergencia szempontból a következő $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ sorokat:

$$a_n = \frac{2n}{2n+1}, \quad a_n = \frac{1}{n \cdot 2^n}, \quad a_n = (1 + 1/n)^n, \quad a_n = \frac{3^n}{4^n + 1}, \quad a_n = \frac{1}{n^2 + n}$$

2. Vizsgálja meg konvergencia szempontból a következő $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ sorokat

$$a_n = (-1)^n \frac{1}{2n+1}, \quad a_n = (-1)^n \frac{1}{n^3 + 1}, \quad a_n = \frac{\cos n}{n^2 + 2}$$

3. Adja meg a $\sum_{n=1}^{\infty} a_n x^n$ hatványsorok konvergencia tartományát :

$$a_n = \frac{1}{n}, \quad a_n = (-1)^n \frac{1}{\sqrt{n}}, \quad a_n = \frac{n}{3^n}, \quad a_n = \frac{n!}{n^n}$$

4. Számítsa ki a következő integrálok közelítő értékét Taylor sorral, 10^{-3} pontossággal:

$$\int_0^{0,5} \frac{\sin x}{x} dx, \quad \int_0^{0,2} \frac{e^x - 1}{x} dx, \quad \int_0^{0,2} \sqrt{1+x^3} dx$$

5. Fejtse Fourier sorba az alábbi függvényeket az adott intervallumokon.

$$f(x) = x \quad -\pi \leq x \leq \pi, \quad f(x) = \operatorname{sgn} x \quad -\pi \leq x \leq \pi$$

$$f(x) = \begin{cases} 1 & -1 \leq x < 0 \\ -1 & 0 \leq x < 1 \end{cases}$$